

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา
ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
มารินทร์ จำราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2549

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา
ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
มารินทร์ จำราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2549

มารินทร์ จำราช. (2549). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับ
มัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสาร
นิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์.

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
สถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้าน
ครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
และด้านการวัดและประเมินผล และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
สถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี จำแนกตามตัวแปรวุฒิ
ทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์
เพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม
ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที
(t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ในกรณีพบ
ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีวุฒิทางการศึกษากับที่ไม่มีวุฒิ
ทางการศึกษา มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษามีปัญหา
ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผลมากกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ส่วนด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ครูทั้งสองกลุ่มมีปัญหา
ไม่แตกต่างกัน
3. ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีประสบการณ์ในการสอน
แตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาเฉพาะด้านครูผู้สอนเท่านั้น ครูที่มี
ประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และ 5 -10 ปี มีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน
มากกว่า 10 ปี

4. ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A SURVEY OF LEARNING AND TEACHING PROBLEMS IN SCHOOL CURRICULUM
OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS AT AROONPRADIT SCHOOL,
PETCHBURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
MARINTRA JARACH

Presented in partial fulfillment of requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
February 2006

Marintra Jarach. (2006). *A Survey of Learning and Teaching Problems in School Curriculum of Secondary School Teachers at Arronpradit School, Petchburi Province*. Master Project, M. Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School, Project. Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Chusri Wongrattana.

The objectives of this research were to study the learning and teaching problems of teachers in school curriculum of secondary school at Aroonpradit School in 4 aspects : teachers, learning and teaching activities, learning and teaching materials and learning sources and evaluations. And compared those aspects that classified by graduated education , teaching experiences and training for learning and teaching..

The target group of this research were 71 teachers. The questionnaire was designed and used as a tool for collecting data. Percentage, mean, standard deviation, t –test One – Way Analysis of Variance and Scheffe method were used for analysis data.

The result of research revealed as follows :

1. The learning and teaching problems of teachers in overall and each aspect were at medium level.
2. There were statistical significant difference in overall and the aspect of teachers at level .05 for the learning and teaching problems of teachers with different graduated education.
3. There was no statistical significant difference in overall and each aspect except the aspect of teachers, there was statistical significant difference at level .05 for the learning and teaching problems of teachers with different teaching experiences.
4. There was no statistical significant difference in overall and each aspect for the learning and teaching problems of teachers with different training for learning and teaching.

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา
ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
มารินทร์ จำราช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากความเมตตา กรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากท่านรองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลีมีไทย และอาจารย์เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ ผู้วิจัยขอกราบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลีมีไทย อาจารย์สิริฐฎากร ชูทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์แมนไทย เชื่อมชิด ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหิน และอาจารย์กิตติมา แยมนิล ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต1 ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งได้ให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาอบรม สั่งสอน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

มารินทร์ จำราช

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	2
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ความหมายของหลักสูตร.....	6
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	7
	หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์.....	15
	เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	18
	เอกสารเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้.....	23
	เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	25
	เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
	กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
	วิธีสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	42
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
	ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	64
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	66
	อภิปรายผล.....	70
	ข้อเสนอแนะ.....	72
	บรรณานุกรม.....	73
	ภาคผนวก.....	77
	ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	78
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	83
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	89
	ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.....	98
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนครูระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	41
2	จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอน.....	50
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน อรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	51
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน อรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายข้อ.....	52
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน อรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวม และรายข้อ.....	54
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน อรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	56
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียน อรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านการวัด และประเมินผล โดยรวมและรายข้อ..	57
8	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	58

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

9	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	59
10	การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน...	61
11	ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี...	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	10
2	โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ช่วงชั้นที่ 3.....	17
3	โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ช่วงชั้นที่ 4	18
4	แผนภูมิไตรยางค์การสอน.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำของสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ . 2545 : 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิ์เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ . 2545 : 2) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนของเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมี

มาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (จรรยา ชูลาภ. 2545 : คำนำ) สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการออกแบบการเรียนการสอน และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามกรอบและแนวทางของหลักสูตรแกนกลาง

โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี เป็นโรงเรียนเอกชนนอกร่องในจังหวัดเพชรบุรี ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบและแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยจัดหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ และเริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2545 และจัดครบทุกช่วงชั้นในปีการศึกษา 2547

จากรายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (กองวิจัยทางการศึกษา. 2546 : บทคัดย่อ) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรไม่ชัดเจน มีภาระงานพิเศษมาก และขาดแคลนครูในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ขาดผู้นิเทศที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการนิเทศการสอน ครูไม่เข้าใจสาระการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลากหลาย และนักเรียนไม่ได้เลือกตามความสนใจ จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษานำไปปรับปรุง พัฒนา และแก้ไข ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ใน 4 ด้าน จำแนกตามตัวแปร วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา และแก้ไข ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ เป็นครูที่ทำการสอนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี จำนวน 71 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 วุฒิทางการศึกษา

2.1.1.1 มีวุฒิทางการศึกษา

2.1.1.2 ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

2.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

2.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.1.2.2 5 – 10 ปี

2.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2.1.3 การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

2.1.3.1 ไม่เคยได้รับการอบรม

2.1.3.2 ได้รับการอบรม 1 – 2 ครั้ง

2.1.3.3 ได้รับการอบรมมากกว่า 2 ครั้ง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

จำนวน 4 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านครูผู้สอน

2.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

2.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีดังนี้คือ

1. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ ได้จัดทำขึ้นตามกรอบและแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำข้อมูล ของท้องถิ่น ชุมชน สภาพปัญหา จุดเด่นหรือเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัด เพชรบุรี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มากำหนดสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ อุปสรรคหรือข้อขัดข้อง ต่างๆ ที่ทำให้การดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งปัญหาออกเป็น 4 ด้านคือ

2.1 ปัญหาด้านครูผู้สอน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับครูผู้สอน ที่ทำให้การจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูขาดประสิทธิภาพ ในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การกำหนดเนื้อหา การเตรียมการสอน ความรู้ ประสบการณ์ ในการจัดทำหลักสูตรการมีภาระหน้าที่อื่นที่นอกเหนือจากการสอน ตลอดจนการได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงตามสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ในด้านความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมให้ตรงตามเนื้อหา ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกสถานที่

2.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการจัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อในการเรียนรู้และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรง ด้านแหล่งความรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียน ขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขาดงบประมาณ และการสนับสนุนในการผลิตสื่อห้องปฏิบัติการทางการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และการมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอนของผู้เรียน

2.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ความรู้ความชำนาญในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลที่ตรงกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้

ที่คาดหวังและครอบคลุมความรู้ความสามารถของผู้เรียน การพัฒนาความรู้และสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเป็นมาตรฐาน

3. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี

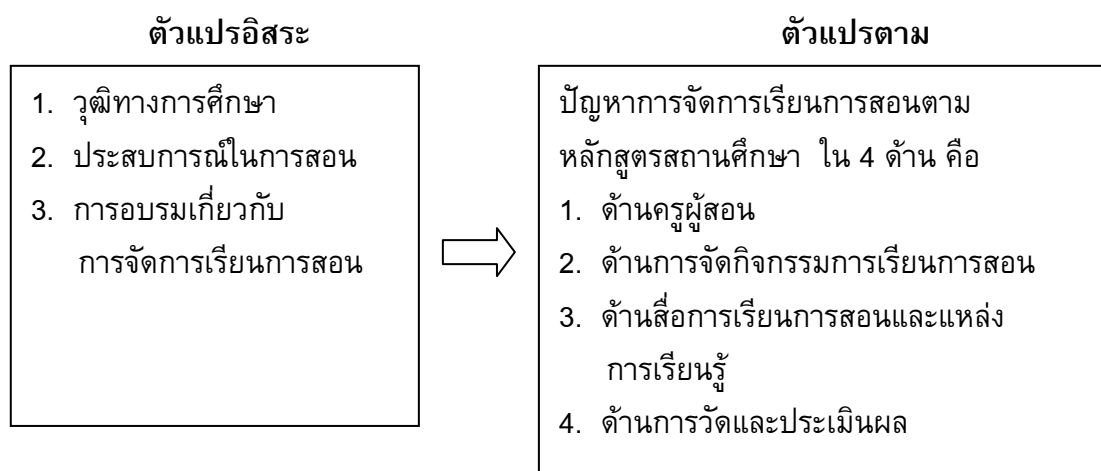
4. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนต่างๆ ที่นับรวมกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

5. วุฒิต่างการศึกษา หมายถึง การจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านวิชาชีพครู ได้แก่ การศึกษบัณฑิต (กศ.บ.) ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)

6. การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การจัดหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการสอน วิธีสอนและการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูที่มีวุฒิต่างการศึกษา และครูไม่มีวุฒิต่างการศึกษา มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน

3. ครูที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ของครูมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้คือ

1. ความหมายของหลักสูตร
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี
4. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
5. เอกสารเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้
6. เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของหลักสูตร

คำว่า “หลักสูตร” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “curriculum” ซึ่งมาจากภาษาละตินว่า “currere” หมายถึงทางวิ่ง หรือลู่วิ่ง

หลักสูตรเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ในหลายๆ ความหมายดังนี้คือ

บอบบิท (Bobbitt, 1918 : 42) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำ และมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวให้ดี เพื่อดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

ธำรง บัวศรี (2531 : 6) กล่าวว่า หลักสูตรคือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

กู๊ด (Good, 1973 : 157) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ

ทาบาส (Taba, 1962 : 10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง วิธีการเตรียมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิก ซึ่งสามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคม

สมิตร คุณากร (2523 : 2) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปความหมายของหลักสูตรได้เป็น 2 แนวทางคือ

1. หลักสูตรเป็นที่รวมของเนื้อหาวิชาที่วางแผนไว้ หมายถึงรายวิชาที่ออกแบบไว้สำหรับผู้เรียนซึ่งเนื้อหาจะมีทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้ เป็นกระบวนการและเป็นทักษะ โดยเน้นให้ผู้เรียนความเข้าใจเนื้อหาและมีการวัดผลหลังการสอน

2. หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนเป็นผู้นำทางให้เกิดการเรียนรู้ครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนแม้ว่าประสบการณ์นั้นจะไม่ได้วางแผนไว้ก่อนในเอกสารหลักสูตร ซึ่งเป็นความหมายในลักษณะกว้าง และมีลักษณะการเคลื่อนไหว เป็นพลวัตร (dynamic) ครอบคลุมถึงการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ และประสบการณ์สำหรับการประกอบอาชีพและมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความหมายที่เป็นทั้งนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือจุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ
2. หลักสูตร คือประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน
3. หลักสูตร คือกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน
4. หลักสูตร คือรายวิชา หรือเนื้อหาวิชาที่เรียน
5. หลักสูตร คือแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความ เป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย การดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับการพัฒนาของผู้เรียน ดังนี้

- 1.1 ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
- 1.2 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
- 1.3 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
- 1.4 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยจัดเป็นแนวทางที่สนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกัน

4. มาตรฐานการเรียนรู้

เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะคือ

- 4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

5. เวลาเรียน

5.1 ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4- 5 ชั่วโมง

5.2 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 –6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4- 5 ชั่วโมง

5.3 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 –3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5- 6 ชั่วโมง

5.4 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4- 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 –3)	ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4- 6)	ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 –3)	ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4- 6)
	← การศึกษาภาคบังคับ →			
	← การศึกษาขั้นพื้นฐาน →			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลปะ	■	■	■	■
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	◆	◆	◆	◆
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800 -1,000 ชั่วโมง	ประมาณปีละ 800 -1,000 ชั่วโมง	ประมาณปีละ 1,000 -1,200 ชั่วโมง	ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 4

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 8

หมายเหตุ

- สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา
- สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิดและการทำงาน
- ◆ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำรงชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างเสริมสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปีทั้งการจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 5-6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน

ช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คือนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และให้มีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจหรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้ชี้แนะผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหา

ความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ ดังนี้

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดให้มา ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมจัดการเรียนการสอน โดยอาจ ยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นการนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเนื้อหาผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกันได้

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม

เอกรินทร์ ลิ้มมหาศาล (2545 : 363) กล่าวว่า การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่ผู้เรียนจะต้องเชื่อมโยงความรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Multidisciplinary Learning) ช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนรู้จริง รู้แจ้ง รู้ลึก รู้รอบ รู้ใจตนเอง และผู้อื่น เพื่อให้ได้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ คือเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีดังนี้คือ

1. การจัดการเรียนการสอนจะต้องให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยมุ่งจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความเป็นอยู่ของคนไทยในท้องถิ่น เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์จริง ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนการสอนจะต้องตอบสนองความต้องการ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ รู้จักวางแผนการทำงานก่อนลงมือปฏิบัติจริง สามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน มีการประเมินผลระหว่างทำงานตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

4. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน การสร้างความรู้ การปฏิบัติกิจกรรม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอน ควบคู่ไปกับการประเมินผล

สื่อการเรียนรู้

เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่ายและรวดเร็ว รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ในการประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนา ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาจะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผลทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือมุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมงาน

การประเมินผลระดับการสถานศึกษา

เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินไปพิจารณาการตัดสินใจเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินคุณภาพระดับชาติ

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นเข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ข้อมูลที่ได้รับการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

3. หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้กำหนดให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรของตนเองขึ้น ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรตามแนวทาง ดังนี้คือ

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกันควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็นและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน ช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบ

แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ได้ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1865 นับเวลาในการก่อตั้งได้ 140 ปี ในปี ค.ศ. 2005 โรงเรียนได้ยื่นหยัดในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง มาอย่างมุ่งมั่นด้วยอุดมการณ์ที่จะสร้างและพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถที่จะดำรงตนอยู่ได้อย่างปกติสุข และทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมือง

ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ ได้รับมอบหมายให้เป็นโรงเรียนนำร่องโรงเรียนหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2545 และจัดครบทุกช่วงชั้นในปีการศึกษา 2547

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนได้ตระหนักในความรับผิดชอบต่อการศึกษาของเยาวชนในจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ที่โรงเรียนจะต้องจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โรงเรียนได้จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์โดยเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายมาแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ซึ่งได้ข้อสรุปเป็นภาพรวมว่า โรงเรียนอรุณประดิษฐจะต้องจัดทำหลักสูตรโดยเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งการใช้ภาษาไทย และการดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนโรงเรียนอรุณประดิษฐ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข นอกจากนั้นนักเรียนโรงเรียนอรุณประดิษฐ จะต้องเติบโตและก้าวหน้าด้วยการถูกหล่อหลอมให้เป็นผู้มีคุณภาพ สามารถยืนหยัดอยู่ในสังคม และทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ

โครงสร้างหลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

รายวิชา	เวลาเรียน (คาบ) / สัปดาห์		
	ห้อง1-2	ห้อง3-4	ห้อง5-6
1. ภาษาไทย	4	5	5
2. คณิตศาสตร์	5	4	3
3. วิทยาศาสตร์	6	4	3
4. สังคมศึกษา	4	5	6
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	3	3	3
6. ศิลปะ	2	2	2
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3	3	5
8. ภาษาอังกฤษ	5	6	4
9. กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาดเนตรนารี	1	1	1
10. แนะแนว	1	1	1
11. คริสตจริยธรรม	1	1	1
12. นมัสการ / อบรม	1	1	1
13. กิจกรรมชุมนุม	1	1	1
14. เลือกละรี	1	1	1
15. Conversation	2	2	2
รวม	40	40	40

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ช่วงชั้นที่ 3
ที่มา : เอกสารการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี 2545 : 11

หมายเหตุ : ห้อง 1 - 2 เน้นด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

ห้อง 3 - 4 เน้นด้านภาษา

ห้อง 5 - 6 เน้นด้านกีฬา ดนตรี และศิลปะ

โครงสร้างหลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

รายวิชา	เวลาเรียน (คาบ) / สัปดาห์		
	วิทย์-คณิต	ศิลป์-คณิต	ศิลป์-สังคม
1. ภาษาไทย	2	5	5
2. คณิตศาสตร์	5	5	3
3. วิทยาศาสตร์	9	3	3
4. สังคมศึกษา	4	5	6
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	2	2	2
6. ศิลปะ	2	2	3
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3	3	3
8. ภาษาอังกฤษ	6	8	8
9. แนะแนว	1	1	1
10. คริสตจริยธรรม	1	1	1
11. นมัสการ / อบรม	1	1	1
12. กิจกรรมชุมนุม	1	1	1
13. เลือกเสรี	1	1	1
14. Conversation	2	2	2
รวม	40	40	40

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ช่วงชั้นที่ 4
ที่มา : เอกสารการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี 2545 : 12

4. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการวางแผนเพื่อจัดสถานการณ์ให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆ ในการเรียนการสอนจะมีองค์ประกอบหลัก 3 อย่างคือ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ความหมายของการเรียนการสอน

มีผู้ได้ให้ความหมายของการเรียนและการสอนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ไสว พักขาว. 2544 : 19; อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2526 : 161) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการสองทาง คือ การให้และการรับความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันทั้งฝ่ายผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ และฝ่ายผู้เรียนซึ่งเป็นผู้รับความรู้ ซึ่งในขณะเดียวกันผู้สอนก็เกิดการเรียนรู้จากการตอบสนองของผู้เรียนด้วย

สุพิน บุญชูวงศ์ (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546 : 2; อ้างอิงจาก สุพิน บุญชูวงศ์. 2533 : 3-4) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอนคือ การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะ เพื่อเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น การสอนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์

กล่าวโดยสรุปก็คือ การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่มีการวางแผนเพื่อจัดสภาพการณ์ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ตามเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งในการปฏิสัมพันธ์นั้นผู้สอนก็จะได้เรียนรู้จากผู้เรียนด้วย

องค์ประกอบของการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง คือ

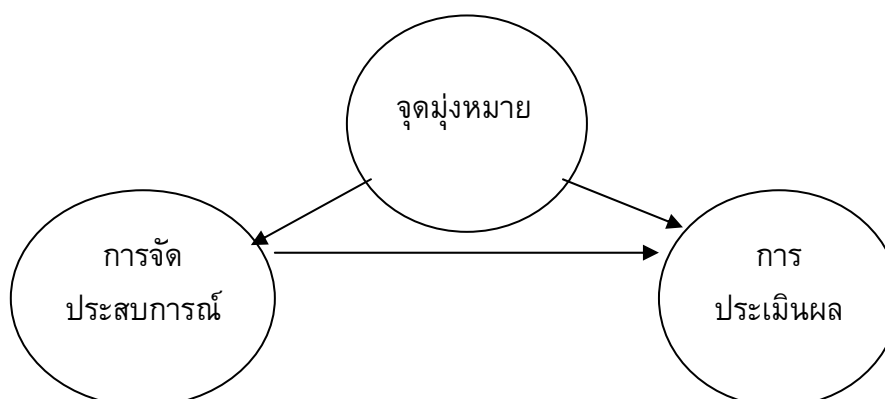
1. วัตถุประสงค์ในการสอน
2. กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนบรรยากาศของการเรียนการสอน สื่อต่างๆ ที่ช่วย
3. ให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับตัวอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนเพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. ลำพอง บุญช่วย (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546 : 5 ;อ้างอิงจาก ลำพอง บุญช่วย. 2530 : 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 7 ประการดังนี้
 1. ครูผู้สอน
 2. ผู้เรียน
 3. หลักสูตร
 4. วิธีสอน
 5. วัตถุประสงค์ของการสอน
 6. สื่อการสอน
 7. การประเมินผล

ไพฑูรย์ สินลารักษ์ (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546 : 6 ; อ้างอิงจากไพฑูรย์ สินลารักษ์. 2526 :106) กล่าวว่า การสอนเป็นกระบวนการสามเส้า อันประกอบด้วย OLE ได้แก่

1. O = Objective จุดมุ่งหมายการสอน
2. L = Learning Experience การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

3. E = Evaluation การประเมินผล

รวมเรียกว่า “ไตรยางค์การสอน” ดังแสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิไตรยางค์การสอน

ที่มา : อารมณ์ใจเที่ยง. หลักการสอน 2546 : 6

จากองค์ประกอบการเรียนรู้การสอนดังกล่าว เมื่อนำพิจารณาสามารถวิเคราะห์แยกย่อยเป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ

1. ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่นำมาประกอบกันเป็น การสอน อันประกอบด้วย

1.1 ครู หรือผู้สอน หรือวิทยากร

1.2 นักเรียน หรือผู้เรียน

1.3 หลักสูตร หรือสิ่งที่จะสอน

2. ด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่

2.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน

2.2 การกำหนดเนื้อหา

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2.4 การใช้สื่อการสอน

2.5 การวัดประเมินผล

ทองคูณ หงษ์พันธุ์ (อารมณ์ใจเที่ยง. 2546 : 9 ; อ้างอิงจาก ทองคูณ หงษ์พันธุ์. 2542 : 9) ได้ให้ยึดหลักการสอนโดย กล่าวไว้เป็นบัญญัติ 20 ประการของการสอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรให้กระจ่าง

2. วางแผนการสอนอย่างดี

3. มีกิจกรรม และอุปกรณ์

4. สอนจากง่ายไปหายาก

5. มีวิธีการสอนที่หลากหลาย

6. สอนให้คิดมากกว่าจำ
7. สอนให้ทำมากกว่าท่อง
8. แคล้วคล่องเรื่องการสื่อสาร
9. ต้องชำนาญการจูงใจ
10. อย่าลืมนำจิตวิทยา
11. ต้องพัฒนาอารมณ์ขัน
12. ต้องผูกพันห่วงหาศิษย์
13. ฝ่าตามติดพฤติกรรม
14. อย่าทำตัวเป็นทรราช
15. สร้างบรรยากาศไม่น่ากลัว
16. ประพฤติตัวตามที่สอน
17. อย่าตำตรอนกำลังใจ
18. ใช้เทคนิคการประเมิน
19. ผู้เรียนเพลินมีความสุข
20. ครูสนุกกับนักเรียน

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ดี

การจัดการเรียนการสอนที่ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความสมดุลทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรมและทักษะการใช้ชีวิต สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตนเองกับสังคมและธรรมชาติแวดล้อม และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดโดยอาศัยทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีครอบครัว ครู ชุมชน เป็นเครื่องสนับสนุน ดังนั้นการเรียนการสอนที่ดีจึงควรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีเป้าหมาย
2. ผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนแบบ “ฉลาดรู้”
3. ผู้เรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่จะทำให้รู้จริง รู้แจ้ง รู้ลึกซึ้ง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง การผสมผสานในศาสตร์ต่างๆ และใช้อย่างมีคุณธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม
5. ผู้เรียนมีการพัฒนาอย่างสมดุลในคุณลักษณะทางกาย ปัญญา คุณธรรมและทักษะการใช้ชีวิต

สำหรับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนแบบฉลาดรู้ นั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความมุ่งมั่นและศรัทธาให้เกิดกับผู้เรียน โดยใช้แนวทางต่อไปนี้
 - 1.1 ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมของตนอย่างถ่องแท้
 - 1.2 สร้างความตระหนักในปัญหา
 - 1.3 สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งที่จะเรียน
 - 1.4 กำหนดเป้าหมายที่จะเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้
2. ส่งเสริมการเฝ้าหาความรู้ควบคู่กับคุณธรรม โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการเรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่
 - 2.1 เรียนรู้จากความคิดของผู้อื่น
 - 2.2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาด้วยตนเอง
 - 2.3 เรียนรู้จากการปฏิบัติ

การเรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะนี้จะต้องจัดให้สอดคล้องและเกื้อหนุนกันโดยปลูกฝังความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติ และความขยันหมั่นเพียรในทุกลักษณะของการเรียนรู้

3. ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้อย่างฉลาด เป็นการใช้สติปัญญาในการประยุกต์ความรู้ทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้อย่างเหมาะสม ด้วยความซื่อสัตย์ บริสุทธิ์ใจและมีความรับผิดชอบต่อหลัก วิชาและส่วนรวม โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยให้ผู้เรียนดำเนินการดังนี้

- 3.1 ศึกษาวิเคราะห์หรือวินิจฉัยปัญหา ความต้องการของตนเองและสังคม
- 3.2 พิจารณาทบทวนความรู้ที่จะนำมาใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตและ สังคมด้วยความละเอียด รอบคอบ
- 3.3 พิจารณาเลือกหรือปรับใช้ความรู้ วิธีการ ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา คุณภาพชีวิตและสังคมอย่างมีเหตุผล
- 3.4 พิจารณาทบทวนผลของการนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา คุณภาพชีวิตและ แล้วปรับปรุงแก้ไขสังคม
- 3.5 ใช้ความพากเพียรพยายาม อดทน หนักแน่นต่อการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ

4. สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนไม่ประมาท หมั่นตรวจสอบพัฒนาองค์ความรู้ เป็นการสร้าง ความตระหนักให้ผู้เรียนอย่าวางใจในความรู้ว่าสมบูรณ์พร้อม ไม่เปลี่ยนแปลง ต้องหมั่นทบทวน ตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของตนและสังคม โดยมีแนวทางดังนี้

- 4.1 ให้มีการประเมินผลทั้งด้วยตนเองและผู้อื่น โดยยอมรับการวิพากวิจารณ์ของ ผู้อื่น
- 4.2 สำนวความบกพร่องของตนเองอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติแก้ไขโดยเร็ว
- 4.3 พัฒนาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้

จากเอกสาร “สื่อการเรียนรู้” ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ความหมายของสื่อการเรียนรู้

คำว่า "สื่อ" (Media) เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า "medium" แปลว่า "ระหว่าง" หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุ ข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในกระบวนการเรียน การสอนก็เรียกสื่อเหล่านั้นว่า "สื่อการเรียนการสอน" (Instruction Media) หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือ สำหรับการเรียนรู้เนื้อหา หรือ สาระนั้น ๆ จะเป็นการถ่ายทอดสาระความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน โดยใช้สื่อ การเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ สื่อที่นำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเรียกว่า "สื่อการเรียนรู้" ซึ่งหมายถึงทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิดก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น

การจำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้สามารถจำแนกออกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัว หนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน
2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือ เครื่องมือที่เป็น เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ใน กระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. สื่ออื่นๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมี ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อที่กล่าวนี้ ได้แก่

3.1 บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอด สาระความรู้ แนวคิดและประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในท้องถิ่น แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น

3.2 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปรากฏการณ์ หอปฏิบัติการ เป็นต้น

3.3 กิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียน กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริม ประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การ

ปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และ การประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การทำโครงงาน เกม เพลง เป็นต้น

3.4 วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

หลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้
3. รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา

สื่อกับผู้เรียน

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

สื่อกับผู้สอน

1. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียวและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย
2. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหาเพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง
3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

6. เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา 22 “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ”

มาตรา 24

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

จากพระราชบัญญัตินี้กล่าวว่ามีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child – centered) ไว้ดังนี้ (สาลี รักสุทธี : 2544 : 2)

ดร.สงบ ลักษณะ “ควรเป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนรับการยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล ได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนในสิ่งที่สนใจ ต้องการหรือมีประโยชน์ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ ประเมิน และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสำเร็จตามอัตภาพ”

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ “กระบวนการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น”

ธนุ ฤทธิกุล “เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นสร้างและสรุปข้อคิดด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้”

ทิศนา แคมณี “เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับ ผู้สอน เพื่อน สื่อ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมลักษณะ ต่างๆ ครูเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ และวางแผนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพบจุดมุ่งหมาย ของการเรียนรู้ของตนเอง ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ต่างกัน มีระดับพัฒนาการทางกาย สังคม และสติปัญญาต่างกัน โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้และการเข้าถึงสถานการณ์ใหม่ๆ ต่างกัน ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน”

โดยสรุปแล้วการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำ คิด ร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมทางการศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง ครู เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกให้ความรู้อย่างเดียวเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกสบาย คอยให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่ผู้เรียน ครูจะเป็นกัลยาณมิตร เป็นเพื่อนทางวิชาการแก่ผู้เรียนและ เป็นที่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนการสอนแบบ Child – Centered เพื่อให้เห็นความสำคัญและที่มาของคำว่า Child – Centered จึงขอแยกคำและที่มาให้เห็น ดังนี้ (สำลี รักสุทธี : 2544 : 12)

C = Comfort ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสุข สะดวกสบาย ไม่ให้เกิดความเครียด

H = Head , Hand , Heart , Health การสอนต้องคำนึงถึงสติปัญญา การฝึกฝนด้วยการปฏิบัติ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมสุขภาพทางกายและใจแก่นักเรียน โดยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน โดยเฉพาะด้านจิตใจ คุณธรรมจริยธรรมต้องเน้นเป็นพิเศษ

I = Imagine ครูต้องส่งเสริมความคิด จินตนาการให้กับผู้เรียน

L = Logical การใช้เหตุผล การระดมสมอง กระบวนการกลุ่ม วิทยาทางวิทยาศาสตร์ ใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน มีเหตุผล

D = Democracy การสอนโดยใช้หลักประชาธิปไตย การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

C = Creative เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์แปลกๆ ใหม่ๆ การสร้างผลผลิต การทำโครงการ โครงการงาน

E = Emotion ครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ในทางบวก

N = Natural ให้ผู้เรียนรู้จักธรรมชาติและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนให้ศึกษาและจดบันทึก การเปลี่ยนแปลงของการเจริญเติบโตชีวิตความเป็นอยู่ของพืชและสัตว์ อนุรักษ์และ รักษารักษาหรือสิ่งแวดล้อม

T = Tourist จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือจัดทัศนศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ และได้สัมผัสการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

R = Relation การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน

E = Ethic ครูต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการแสดงออกในทางที่ดี

หลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนการสอนต้องเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนควรมีอิสระในการเรียนแต่ต้องมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีระเบียบวินัยทางการเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดขึ้นทั้งในและนอกชั้นเรียน
2. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจอย่างแท้จริงของผู้เรียน สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้และลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) ของผู้เรียนจึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้วิธีการเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบวิธีการและความรู้ด้วยตนเอง จะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และจดจำได้ถาวร ผู้สอนจึงต้องปลูกฝังวินัยทางการเรียนควบคู่ไปกับการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นเป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ และความรู้สึกลึกซึ้งของแต่ละบุคคล ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่นเดียวกับสื่อการเรียนอื่นๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ปลูกฝังคุณธรรมการทำงานร่วมกันและสร้างทักษะสังคม การยอมรับเหตุผลและข้อสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน
4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้จัดว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง หากผู้เรียนเข้าใจวิธีการต่างๆ และมีทักษะในการใช้วิธีการนั้น ผู้เรียนจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละบุคคล
5. การเรียนรู้จะมีความหมายแก่ผู้เรียนต่อเมื่อผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์จริงได้
6. การเรียนรู้แบบองค์รวม เน้นการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยเรียนรู้จากสื่อที่อยู่ใกล้ตัว ท้องถิ่น ชุมชน สังคม ประเทศชาติ ไปจนถึงประชาคมโลก การบูรณาการความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนให้มีความหมายและเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและกระตือรือร้นอย่างมีชีวิตชีวา

2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุยปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนรู้แนวทางในการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

3. ยึดการค้นพบความรู้และคำตอบด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญของการจัดการเรียนรู้ โดยผู้สอนจัดการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เพราะการค้นพบความจริงใดๆ ได้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะเข้าใจได้ดีเพราะมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียนและเกิดความคงทนของการจดจำความรู้นั้นตลอดไป

4. เน้นการใช้กระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ เลือกใช้กระบวนการต่างๆ ที่จะทำให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพ มิใช่มุ่งพิจารณาแต่ผลงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการที่เลือกใช้ในการเรียนรู้ด้วย

5. เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้คิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง แลพยายามติดตามผลปฏิบัติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Campbell and Kryszewska (เอกรินทร์ : 2545 :367) เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 3 ระดับคือ

1. Student – Centered Class เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูยังมีบทบาทอยู่ โดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์และสื่อทั้งหมด ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการสอน โดยมีครูเป็นผู้กำกับดูแล กิจกรรมในลักษณะแบบนี้ส่วนมากจะเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือจับคู่

2. Learner – Based Teaching เป็นรูปแบบที่ลดบทบาทลง โดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียนจากหนังสือเรียน จากห้องสมุด และจัดทำสื่อที่จำเป็นขึ้น โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญพิเศษของผู้เรียนเป็นพื้นฐานในการจัดทำสื่อการเรียน

3. Learner – Independence or Self – Directed Learning เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้อง หรือศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามความต้องการ ความสนใจและศึกษางานของตน โดยอาจศึกษาตามลำพัง หรือจับคู่กับเพื่อน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการสอนที่ประมวลขึ้นจากแนวคิดด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ของมนุษย์ กระบวนการเรียนรู้ หลักการสอน วิธีสอน ทักษะกระบวนการและเทคนิคการสอนแบบต่างๆ นำมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแต่ละแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายวิธี สรุปได้ดังนี้

1. การจัดกระบวนการสอนที่เน้นกระบวนการต่างๆ ตามธรรมชาติวิชา เช่น กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ กระบวนการปฏิบัติทางภาษา เป็นต้น
2. การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
3. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ ผู้สอนจะต้องเลือกรูปแบบวิธีสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และสามารถดำเนินการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติไปสู่ผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้
4. การจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล (Individual Study) เช่น เช่นการใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) บทเรียนสำเร็จรูป หรือโปรแกรมการเรียนรู้ (Program Text) เป็นต้น
5. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม (Indirect Instructional Techniques) เช่น การใช้วิธีสอนแบบสืบค้น (Inquiry Method) วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง วิธีสอนแบบความคิดรวบยอด วิธีสอนโดยฝึกสร้างผังความคิด เป็นต้น
6. การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction) เช่น การโต้ว่าที่ การระดมสมอง การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น
7. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี (Technology – Related Instruction) เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
8. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integration) เช่น การเรียนการสอนแบบ Storyline Method เป็นต้น

การกำหนดวิธีสอนและรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง และส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน

การกำหนดวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามที่กำหนดไว้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพของผู้เรียนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือประเทศชาติ ว่ามีเนื้อหาสาระใดที่ควรนำมาประกอบการสอน และจะใช้วิธีการใดที่สามารถช่วยให้เข้าใจบริบทของการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากที่สุด

2. ระดับความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ทักษะในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนจะต้องสำรวจตรวจสอบความรู้และทักษะ พื้นฐานให้สัมพันธ์กัน

3. เนื้อหาสาระของหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน โดยพิจารณาจากความรู้พื้นฐานตาม คำอธิบายรายวิชาและขอบข่ายของสาระการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยและแต่ละบทเรียน โดยคำนึงถึง เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหัวข้อความรู้ เหตุการณ์ สถานการณ์ และตัวอย่างปัญหาหรือกรณีศึกษา ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

4. ทักษะปฏิบัติและวิธีการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของบทเรียน และเหมาะสม กับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่กระบวนการเรียนรู้และผลการ เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ได้

5. ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและกลุ่มผู้เรียน โดย มั่นใจว่าเนื้อหาสาระ เหตุการณ์ เรื่องราวหรือปัญหาที่เลือกมานั้นมีประโยชน์และมีความหมายต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียนส่วนใหญ่ เป็นบริบทที่สอดคล้องกับความรู้เดิม (Structure Knowledge) ที่ ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ การเรียนรู้และสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้

รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีสอนที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ของ ผู้เรียน

1. รูปแบบที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย (Lecture) ผู้สอน บรรยายในส่วนเนื้อหาความรู้ที่ยากซับซ้อน เป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวผู้เรียน เป็นทฤษฎีที่มีลักษณะเป็น นามธรรม หรือเป็นความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน

1.2 วิธีสอนโดยใช้การสาธิต (Demonstration) ผู้สอนดำเนินการสาธิตในส่วนที่เป็น กระบวนการที่ยากและเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายแก่ผู้เรียน หรือสาธิตขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ผู้เรียน สังเกต ทำตามแบบวิธีเริ่มทำเอง และทำเองโดยอัตโนมัติโดยไม่มีต้นแบบ

การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การสาธิตเป็นวิธีการ สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจ และจดจำในเรื่องที่สาธิตได้นาน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ใน โดยการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการ ให้ผู้เรียนซักถาม อภิปรายและสรุปผลการเรียน

1.3 วิธีสอนโดยใช้คำถาม (Questioning) ผู้สอนเป็นผู้เตรียมและตั้งคำถามเพื่อ ซักถามผู้เรียน โดยเน้นคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบ หรือทบทวนประสบการณ์ความรู้ เดิม เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ และคำถามควรมีลักษณะสำคัญ คือ

1.31. เป็นคำถามที่นำไปสู่การอภิปราย แปลความหมายของข้อมูล และสรุปผล ได้อย่างถูกต้อง

1.3.2 เป็นคำถามที่นำไปสู่การสร้างสมมติฐาน นำความรู้ความเข้าใจมาใช้
คาดคะเน และวางแผน

1.3.3 เป็นคำถามที่นำไปสู่การออกแบบ การทดลอง การปฏิบัติ และการ
ทดสอบสมมติฐาน

1.3.4 เป็นคำถามที่นำความรู้ ความเข้าใจ และการทดลองปฏิบัติ ไปใช้ให้เป็น
ประโยชน์ในสถานการณ์ใหม่ๆ

2. รูปแบบที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาค้นคว้า การ
แก้ปัญหา การตัดสินใจ การคาดการณ์ การสืบค้นหาความรู้ การสร้างสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูล
และการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนศูนย์กลาง สามารถใช้เทคนิควิธีสอน ดังนี้

2.1 วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method)

2.2 วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulations)

2.3 วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)

3. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนรับรู้ข้อมูลและเนื้อหาสาระ

เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการอ่านหนังสือ ใบความรู้และ
สื่อต่างๆ ฝึกการอ่านจับใจความ อ่านวิเคราะห์ การสังเกตและการรวบรวมข้อมูลจากสิ่งต่างๆ ที่เป็น
แหล่งการเรียนรู้สภาพจริง การสัมภาษณ์บุคคลและการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สามารถใช้วิธีการ
สอนดังนี้

3.1 วิธีสอนโดยใช้การทดลอง

3.2 วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย (Inductive Method)

3.3 วิธีสอนโดยใช้การนิรนัย (Deductive Method)

4. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกรวบรวมข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูล มีเทคนิค
และวิธีการสอน เช่น วิธีสอนแบบโครงงาน (Project Method)

5. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จัก
วิธีการคาดคะเน การตั้งสมมติฐาน การอภิปราย การพยากรณ์ การโต้แย้ง การสอนในรูปแบบนี้ต้อง
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นมากที่สุด เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึก
คิด และทัศนคติของผู้เรียน มีเทคนิคและวิธีสอน ดังนี้

5.1 วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

5.2 วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

6. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เปิด
โอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการปฏิบัติตาม
ขั้นตอนต่างๆ นำผลการอภิปรายร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การการแก้ปัญหาาร่วมกัน
วิธีสอนจึงต้องเน้นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกตามความรู้สึก

ตามจินตนาการ โดยเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ การพูด การเขียน การสื่อความด้วยสำนวน ภาษาและรูปแบบการใช้ภาษาของตนเอง

7. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเป็นกิจกรรมที่เน้นประสบการณ์ การเรียนรู้ในสภาพจริง เช่น การศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น เทคนิคและวิธีการสอนมีดังนี้

7.1 วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study)

7.2 วิธีสอนโดยการไปทัศนศึกษา (Field Trip)

8. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทัศนคติและค่านิยมแก่ผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์ค่านิยมจากตัวบุคคล เหตุการณ์ หรือตัวแบบที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ท้องถิ่น ชุมชน วิธีการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนรู้จักวิวัตตสันใจ การใช้เหตุผลแยกแยะ วิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุมี ผลการสอนให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เพื่อจัดเป็นโครงสร้างความรู้ใหม่ หรือ การจัดระบบความคิดของตนเองได้ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น

9. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้เรียนในการทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีวิธีการสอน ดังนี้

9.1 วิธีสอนโดยใช้เกม (Games)

9.2 วิธีสอนแบบมุ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)

10. รูปแบบกิจกรรมที่เน้นความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็น กิจกรรมที่มุ่งตอบสนองผู้เรียนแต่ละคนโดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และ ความต้องการที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น วิธีสอนโดยใช้ บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : ชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (center of attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนรู้และผู้เรียนมีส่วนร่วม (participation) ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมากผู้เรียนก็จะมีบทบาท ในการเรียนรู้มาก และจะเกิดการเรียนรู้ที่ดี ในการออกแบบ (design) กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างผูกพัน จนกระทั่งเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่สามารถใช้เป็นแนวทางใน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ ประสาท การรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัย สำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นจากเหตุการณ์ที่พบเสมอๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้าผู้เรียนอาจ

หลับ หรือคิดไปเรื่องอื่นๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกายมีส่วนช่วยให้ประสาทการรับรู้ ตื่นตัวพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียนสามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียน เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ซึ่งกิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ง่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้ายากเกินไป ผู้เรียน ก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็เกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้นครูจะต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม (social participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (emotional participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกายและอารมณ์ จิตใจ กิจกรรม การเรียนรู้ ควรมีหลากหลาย ให้โอกาสผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย (physical movement) เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน การเคลื่อนไหว การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ในการเรียนรู้ มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัวไวต่อการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และพฤติกรรมต่าง ๆ

2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา และอารมณ์ จิตใจ กิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะที่กระตุ้นและท้าทายความคิดผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่คิด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้ทางสติปัญญานี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การเรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ (contents or knowledge) การสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้งอกงามขึ้นไปได้เรื่อยๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนา โครงสร้างความรู้ภายในของบุคคล และการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตน ในการคิดกลั่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมาย ข้อมูล ความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างสรรค์ความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผลถึงความเข้าใจ และการคงความรู้นั้น (retention)

ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เสริมในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.2 การเรียนรู้ทักษะกระบวนการ และทักษะทางสติปัญญา ต่างต้องส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะทางสติปัญญา หรือทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตซึ่งมีจำนวนมาก เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้และการศึกษาด้วยตนเอง ทักษะการสืบค้นแหล่งความรู้ ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการจดบันทึก ทักษะการประมวลความรู้ การจัดทำผังความรู้ การเขียน การอธิบายและการสรุป เป็นต้น

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า การเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้นจากการรับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เข้าไปในสมอง และสมองจะทำหน้าที่ย่อยข้อมูล ตีความและสร้างความหมายของข้อมูลเหล่านั้นประสานกันกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เกิดเป็นความรู้ หรือโครงสร้างความรู้ใหม่ของบุคคลนั้น ดังนั้นการเรียนรู้จึงขึ้นกับสิ่งที่รับเข้ามา หากมีข้อมูลมากหลากหลาย การเรียนรู้ก็ย่อมมีโอกาสที่จะเกิดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ หากครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนรับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมจะขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้ดี เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ได้ผ่านกระบวนการคิด กลั่นกรองโดยให้ผู้เรียนเอง ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจและจำในสิ่งที่ตนเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจ หรือทักษะจากกิจกรรมดังกล่าวแล้วก็ตามผู้เรียนก็อาจจะยังไม่สามารถนำไปใช้ได้ การที่ผู้เรียนจะสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ (transfer of learning) ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (application) ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หากผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มาก ๆ ความมั่นใจ และความชำนาญในการที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงจะเกิดขึ้น

7. เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

ได้มีผู้ให้นิยามของการวัดผลและประเมินผล ไว้ดังนี้

Ebel (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544 : 2 ; อ้างอิงจาก Ebel. 1972 : 557) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึงกระบวนการในการกำหนดจำนวนให้แก่บุคคลที่ต้องการวัด เพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะที่จะวัดบุคคลนั้นๆ

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544 : 2 ; อ้างอิงจาก บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2535 : 15) กล่าวว่า การวัดผลเป็นกระบวนการเชิงปริมาณในการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการวัดโดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

Gronlund (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544 : 4 ; อ้างอิงจาก Gronlund. 1976 : 6) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการตัดสินใจในขอบเขตของวัตถุประสงค์ของการสอนที่เป็นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

อุทุมพร จามรมาน (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544 : 5 ; อ้างอิงจากอุทุมพร จามรมาน.2535 : 6) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึงกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือคุณภาพ ของคุณลักษณะที่จะวัด โดยการตัดสินคุณค่าข้อมูลที่ได้จากการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการวัดและประเมินผล

การวัดและการประเมินผล (Assessment) คือ กระบวนการจัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสิน (Determine) ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการและผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง วิธีการที่ใช้ประเมินได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องแบบทดสอบวัดความสามารถจริง การรายงานตนเอง และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

ลักษณะที่สำคัญของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

1. เป็นการประเมินที่ทำได้ไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน
2. เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน อย่างต่อเนื่อง
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้นซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆ ด้านของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง ทักษะการคิดที่ซับซ้อน เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์
9. ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู และผู้ปกครอง

ประโยชน์ของการวัดและการประเมินผล

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจตรงกันในการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานที่ต้องการให้บังเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนและจัดทำเป็นเกณฑ์สำหรับการตรวจสอบ
2. ช่วยเพิ่มการแรงจูงใจเพื่อยรพยายามร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่จะใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้อุปกรณ์สื่อวัตกรรมการต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุผล
3. ช่วยให้มีการบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนถึงการใช้เครื่องมือและเทคนิคการวัดและการประเมินที่ผ่านการเลือกสรร และออกแบบอย่างดีให้สามารถวัดผลการเรียนรู้อย่างแม่นยำ เชื่อถือได้
4. ช่วยให้เกิดการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องเทียบกับเกณฑ์ที่จัดทำไว้ล่วงหน้า ทำให้เกิดการบันทึกผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ระบุดผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำได้นำพอใจผ่านเกณฑ์ ระบุดผลการเรียนรู้ที่ยังบกพร่อง
5. ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนรายบุคคลเป็นสำคัญ โดยนำผลการเรียนรู้ที่บกพร่องมาวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ ทำให้ผู้สอนช่วยคิดค้นเทคนิคกระบวนการเรียนรู้นำมาใช้แก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ช่วยทำให้ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ศึกษาการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายในระดับมัธยมศึกษา สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการและทักษะในการบริหารหลักสูตรในระดับมาก ได้แก่ มีความรู้ และมีความตระหนักในการจัดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และชุมชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้หลักสูตรในระดับปานกลาง

1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้หลักสูตร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับนักเรียน สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 90.0 มีเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องขยายเสียง มีแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาเพียงพอในระดับปานกลาง

2. กระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิ และตรงกับความรู้ความสามารถในกลุ่มสาระที่สอน แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนครู

2.2 ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาได้มีการศึกษาสภาพปัญหาในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 94.4 และวางแผนการนิเทศร้อยละ 83.9

2.3 การปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านการใช้หลักสูตรพบว่า พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสูงขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน

2.4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ พบว่า

2.4.1 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 95.0 ได้กำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาก่อนวางแผนการเรียนรู้ และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรสถานศึกษา

2.4.2 วิธีการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90.0 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด ปฏิบัติจริง และส่งเสริมคุณธรรมสำหรับวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ครูดำเนินการ คือ ระดมสมอง ค้นคว้า ทำรายงาน บรรยาย อภิปราย และสาธิต

2.4.3 การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ และสื่อที่ใช้สอดคล้องกับกระบวนการการเรียนรู้

2.4.4 ครูทำวิจัยในชั้นเรียนร้อยละ 68.5 และนำผลวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ร้อยละ 64.3

2.4.5 การวัดและประเมินผล พบว่า ครูวัดและประเมินผลโดยใช้ข้อสอบอัตนัย แบบวัดภาคปฏิบัติ และแบบประเมินสภาพจริง และส่วนใหญ่ร้อยละ 93.3 เน้นการประเมินผลครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยม

2.4.6 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่ มีการจัดกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี ชุมนุมตามกลุ่มสาระ และชมรมตามความสนใจของผู้เรียน

2.5 การปฏิบัติงานหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูมีการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่ บูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนตลอดเวลา ศึกษาค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรม หรือฝึกปฏิบัติตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

3. ผลผลิตของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก และนักเรียนมากกว่าร้อยละ 95.0 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกลุ่มสาระ

4. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรไม่ชัดเจน มีภาระงานพิเศษมาก และขาดแคลนครูโดยเฉพาะวิชาหลัก ขาดผู้นิเทศที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการนิเทศ ครูไม่เข้าใจสาระการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผล กิจกรรมยังไม่หลากหลาย และนักเรียนไม่ได้เลือกตามความสนใจ

เสนอ วิบูลย์สรณ์ (2546) ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามทัศนะของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านครู ด้านสื่อการสอนและอาคารสถานที่ และด้านการบริหารหลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านสื่อการสอน และอาคารสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านครู และด้านการบริหารหลักสูตรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีทัศนะต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านสื่อการสอนและอาคารสถานที่ และด้านการบริหารหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำรวจ สีเสนาะ (2544) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

อนงค์ พรหมเมตตา (2542) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จำนวน 7 ด้าน คือ การจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสถานที่ฝึกงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสถานที่ฝึกงาน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านการจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน และการวัดผลและประเมินผลมีปัญหาลดอยู่ในระดับน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐเพชรบุรี โดยมีวิธีการและขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ เป็นครูที่ทำการสอนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งหมด 71 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ชาย	หญิง	รวม
ภาษาไทย	1	7	8
คณิตศาสตร์	3	5	8
วิทยาศาสตร์	6	5	11
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	2	10	12
สุขศึกษาและพลศึกษา	5	1	6
ศิลปะ	3	2	5
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	0	10	10
ภาษาต่างประเทศ	0	11	11
รวม	20	51	71

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของคุรุระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. วุฒิทางการศึกษา
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. การอบรมเกี่ยวกับการการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของคุรุระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 46 ข้อ ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน จำนวน 14 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ 10 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผล 10 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดการประเมินค่าของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

ปัญหามากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	5	คะแนน
ปัญหามาก	กำหนดคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปัญหปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	กำหนดคะแนนเป็น	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของคุรุระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

3. วิธีสร้างเครื่องมือการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษารูปแบบและวิธีเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

โดยกำหนดขอบเขต และเนื้อหา ให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาและตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ รวม 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

4. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จำนวน 5 ท่าน คือ

6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลี้มไทย อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6.2 อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

6.4 อาจารย์แมนไทย เชื้อมชิต ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6.5 อาจารย์กิตติมา แยมนิล ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จังหวัดเพชรบุรี

7. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจและปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปทดลองใช้

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนเซนโยเซฟ โรงเรียนราษฎร์วิทยา โรงเรียนสุวรรณรังสฤษฎ์วิทยาลัย และโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จำนวน 45 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

8.1 ด้านครูผู้สอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 16 ข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วเหลือ 14 ข้อ

8.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 12 ข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วได้ทั้ง 12 ข้อ

8.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 15 ข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วเหลือ 10 ข้อ

8.4 ด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 12 ข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วเหลือ 10 ข้อ

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปยื่นต่อผู้บริหารโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ขออนุญาตและขอความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย ด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ในระหว่างวันที่ 10 – 21 ตุลาคม 2548
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 71 ฉบับ คิดเป็น 100 % ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

ปัญหามากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	5	คะแนน
ปัญหามาก	กำหนดคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปัญหาปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	กำหนดคะแนนเป็น	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	1	คะแนน

หลังจากนั้นนำข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดลงรหัส เพื่อคำนวณค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 10.0

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 10.0 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลระดับปัญหาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ ของครูที่มีวุฒิทางการศึกษา และไม่มีวุฒิทางการศึกษา โดยทดสอบค่าที (t – test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ตามตัวแปรอิสระ ประสิทธิภาพในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

4. วิเคราะห์ตอนที่ 3 นำแบบสอบถามปลายเปิด มาวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 65)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มเป้าหมาย
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

(สำออง งามวิชา 2541 : 62)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 65)

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนรายข้อ
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมคะแนนรวม ของทั้งกลุ่ม
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X และ Y
	N	แทน	จำนวนคนหรือกลุ่มเป้าหมาย

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบ

ค่า t (t – test for Independent samples) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 165)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน t – distribution
	$\overline{X}_1, \overline{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้
สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) ใช้สูตร
(ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 236)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square between-groups)
	MS_W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean square within-groups)

กรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 248)

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_W)(2/n)}$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (critical value)
	MS_W	แทน	Mean square within - group ที่คำนวณไว้แล้วในการใช้วิเคราะห์ ความแปรปรวน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจง t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจง F (F – distribution)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวน (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามการมีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วุฒิทางการศึกษา		
1.1 มีวุฒิทางการศึกษา	58	81.70
1.2 ไม่มีวุฒิทางการศึกษา	13	18.30
รวม	71	100
2. ประสบการณ์ในการสอน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	15	21.20
2.2 5 – 10 ปี	17	23.90
2.3 มากกว่า 10 ปี	39	54.90
รวม	71	100
3. การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน		
3.1 ไม่เคยได้รับการอบรม	9	12.70
3.2 ได้รับการอบรม 1 – 2 ครั้ง	10	14.10
3.3 ได้รับการอบรมมากกว่า 3 ครั้ง	52	73.20
รวม	71	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี จำนวน 71 คน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษา (81.70 %) มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี (54.90 %) และได้เข้ารับการอบรมในการจัดการเรียนการสอนมากกว่า 3 ครั้ง (73.20 %)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ดังแสดงในตาราง 3 ถึง 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
ด้านครูผู้สอน	2.62	0.55	ปานกลาง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.72	0.68	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้	3.30	0.72	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	2.56	0.72	ปานกลาง
รวม	2.80	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านครูผู้สอน
โดยรวมและรายข้อ

ด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
1.ข้าพเจ้ายังมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน	2.46	0.77	น้อย
2. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน	2.46	0.81	น้อย
3. ข้าพเจ้ามีเวลาน้อยสำหรับการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนก่อนวางแผนจัดการเรียนรู้	2.65	0.88	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้าขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน	2.28	0.78	น้อย
5. ข้าพเจ้ากำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางมากกว่าหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน	2.99	0.82	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้านำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพท้องถิ่น และชุมชน มาสอดแทรกในรายวิชาที่สอนได้น้อย	2.99	0.85	ปานกลาง
7. ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนน้อย	2.75	0.94	ปานกลาง
8. ข้าพเจ้ามีโอกาสนในการเข้ารับการอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอนน้อยเกินไป	2.87	0.95	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	2.38	0.95	น้อย
10. ข้าพเจ้าสอนหลายรายวิชา และมีชั่วโมงสอนมาก เกินมาตรฐานที่กำหนด ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย	2.92	1.11	ปานกลาง
11. ข้าพเจ้ามีภาระงานอื่นของโรงเรียนที่นอกเหนือจากงานสอนมาก ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย	2.94	1.01	ปานกลาง
12. ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาที่ไม่มีความถนัด และไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ	1.69	0.80	น้อย
13. โรงเรียนขาดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และไม่ต่อเนื่อง	2.31	0.92	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
14. โรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.08	1.04	ปานกลาง
รวม	2.62	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านครูผู้สอนโดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ คือ โรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูกำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง มากกว่าหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ครูนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพท้องถิ่น และชุมชนมาสอดแทรกในรายวิชาที่สอนน้อย ครูมีภาระงานอื่นของโรงเรียนที่นอกเหนือจากงานสอนทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย ครูสอนหลายรายวิชาและมีชั่วโมงสอนมากเกินไปเกินมาตรฐานที่กำหนด ครูมีโอกาสในการเข้าอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอนน้อยเกินไป ครูได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนน้อย และครูมีเวลาน้อยสำหรับการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนก่อนการวางแผนจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
1. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.37	0.93	น้อย
2. ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล	2.46	0.92	น้อย
3. ข้าพเจ้ายังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายได้	2.35	0.97	น้อย
4. ข้าพเจ้ายังมีประสบการณ์ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ให้กับผู้เรียน	2.44	0.89	น้อย
5. ข้าพเจ้าขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน	2.56	0.92	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้ายังไม่สามารถคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.61	0.85	ปานกลาง
7. ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและให้ความร่วมมือ	2.46	0.92	น้อย
8. ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเป็นรายบุคคล	2.59	0.98	ปานกลาง
9. การเชิญผู้มีความรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป	3.32	1.01	ปานกลาง
10. ข้าพเจ้าใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป	3.03	1.04	ปานกลาง
11. สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	3.42	1.02	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
12. ข้าพเจ้าไม่ได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่	3.04	1.01	ปานกลาง
รวม	2.72	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ คือ สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เชิญผู้มีความรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป ครูไม่ได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่ ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อยเกินไป ครูยังไม่สามารถคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเป็นรายบุคคล และครูขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านสื่อการเรียน
การสอนและแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
1. ห้องสมุดของโรงเรียนยังขาดแคลน ตำราเรียน คู่มือครู และหนังสือประกอบการเรียนการสอน	3.38	0.98	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้	2.72	0.90	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย	2.94	1.05	ปานกลาง
4. สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน	3.69	0.92	มาก
5. สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย	3.18	0.87	ปานกลาง
6. สื่อการสอนที่มีอยู่ล้าสมัย	3.13	0.83	ปานกลาง
7. สื่อการสอนขาดการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.14	1.06	ปานกลาง
8. ไม่มีห้องผลิตสื่อและเก็บสื่อการสอน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้สื่อ	3.86	1.10	มาก
9. ห้องปฏิบัติทางการเรียนการสอนไม่มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.55	0.81	มาก
10. แหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นชุมชนในโรงเรียน ยังมีไม่มากพอ	3.42	0.84	ปานกลาง
รวม	3.30	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ คือ ไม่มีห้องผลิตสื่อและเก็บสื่อการสอน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้สื่อ สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักเรียน และห้องปฏิบัติทางการเรียนการสอนไม่มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านการวัดและ
ประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	S	ระดับปัญหา
1. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	2.55	0.95	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงน้อยเกินไป	2.72	0.90	ปานกลาง
3.ข้าพเจ้ามีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	2.59	0.93	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้าไม่สามารถวัดและประเมินผลพร้อมกับการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง	2.51	0.94	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้าขาดความรู้ ความชำนาญในการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน	2.54	0.89	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้ามีความชำนาญ และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้ทั้งหมด	2.37	0.85	น้อย
7. ข้าพเจ้ามีความชำนาญ และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ทั้งหมด	2.45	0.82	น้อย
8. ข้าพเจ้ามีความรู้และความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมความรู้ความสามารถของผู้เรียน	2.44	0.86	น้อย
9. ข้าพเจ้ายังไม่ได้นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้งไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป	2.61	0.87	ปานกลาง
10. ข้าพเจ้ายังมีความสามารถไม่เพียงพอในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเป็นมาตรฐานได้	2.85	1.01	ปานกลาง
รวม	2.56	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ คือครูยังมีความสามารถไม่เพียงพอในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเป็นมาตรฐานได้ ครูได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงน้อยเกินไป ครูไม่ได้นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้งไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป ครูมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ครูมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูขาดความรู้ ความชำนาญ ในการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และครูไม่สามารถวัดและประเมินผลพร้อมกับการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสิทธิภาพในการสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังแสดงในตาราง 8 ถึง 11

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	วุฒิทางการศึกษา				t	p
	ไม่มีวุฒิทางการศึกษา (N = 13)		มีวุฒิทางการศึกษา (N = 58)			
	X	s.	X	s.		
ด้านครูผู้สอน	2.98	0.49	2.54	0.53	2.70**	0.01
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.01	0.57	2.66	0.69	1.72	0.08
ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้	3.53	0.61	3.25	0.68	1.36	0.17
ด้านการวัดและประเมินผล	2.98	0.67	2.47	0.70	2.38*	0.02
รวม	3.12	0.51	2.73	0.56	2.32*	0.02

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีวุฒิทางการศึกษากับที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยที่ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษามีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ส่วนปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ของครูทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.02	1.01	3.66*	.03
	ภายในกลุ่ม	68	18.79	0.27		
	รวม	70	20.82			
2. ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	0.61	1.32	.27
	ภายในกลุ่ม	68	31.45	0.46		
	รวม	70	32.68			
3. ด้านสื่อการสอนและ แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.70	0.35	0.76	.46
	ภายในกลุ่ม	68	31.22	0.45		
	รวม	70	31.93			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.66	0.83	1.63	.20
	ภายในกลุ่ม	68	34.48	0.50		
	รวม	70	36.15			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.29	0.64	2.05	.13
	ภายในกลุ่ม	68	21.45	0.31		
	รวม	70	22.75			

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเฉพาะปัญหา

ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านครูผู้สอน โดยวิธีการของเซฟเฟ่ จำแนกตามประสบการณ์สอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	มากกว่า 10 ปี $\bar{X} = 2.47$	5 - 10 ปี $\bar{X} = 2.81$	น้อยกว่า 5 ปี $\bar{X} = 2.81$
ด้านครูผู้สอน				
มากกว่า 10 ปี	2.47	-	0.34*	0.34*
5 - 10 ปี	2.81	-	-	0.00
น้อยกว่า 5 ปี	2.81	-	0.00	-

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และ 5 -10 ปี มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านครูผู้สอน มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	1.57	0.21
	ภายในกลุ่ม	68	19.90	0.29		
	รวม	70	20.82			
2. ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	0.31	0.72
	ภายในกลุ่ม	68	32.37	0.47		
	รวม	70	32.68			
3. ด้านสื่อการสอนและ แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	68	31.46	0.46		
	รวม	70	31.93			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.46	1.23	2.49	0.09
	ภายในกลุ่ม	68	33.68	0.49		
	รวม	70	36.15			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.81	0.40	1.26	0.29
	ภายในกลุ่ม	68	22.93	0.32		
	รวม	70	22.75			

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
สถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ความถี่
ด้านครูผู้สอน 1. นักเรียนมีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากเป็นนักเรียนมาจากที่ต่าง ๆ กัน ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถเตรียมการสอนที่เหมาะสมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง 2. ครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง 3. ครูขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ 4. ครูขาดความชำนาญ และมีความสามารถไม่เพียงพอ ที่จะทำให้นักเรียนบางคน ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน และเอาใจใส่ในเรื่องของการเรียนได้ 5. ครูขาดความสามัคคี และขาดความร่วมมือในการทำงาน	10 4 4 3 2
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1. จำนวนของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง 2. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน 3. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการ ยังไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชา	14 6 2
ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ 1. ครูไม่ได้รับความสะดวก ในเรื่องการเดินทาง และค่าใช้จ่าย ในการนำนักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ 2. ขาดการประสานงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน กับแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น	11 7

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ความถี่
ด้านการวัดและประเมินผล	
1. ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ขาดการวัดและประเมินผลแบบบูรณาการ	13
2. ครูส่วนใหญ่มักจะวัดและประเมินผลโดยให้ทำแบบทดสอบ	4
3. เกณฑ์ และสัดส่วนคะแนน ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ภาระงาน และการทดสอบ ของฝ่ายวิชาการไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4
4. ครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	1

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาคือ นักเรียนมีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากเป็นนักเรียนมาจากที่ต่างๆ กัน ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถเตรียมการสอนที่เหมาะสม และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง ครูขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ครูขาดความชำนาญและมีความสามารถไม่เพียงพอ ที่จะทำให้นักเรียนบางคน ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน และเอาใจใส่ในเรื่องของการเรียนได้ และครูขาดความสามัคคี ขาดความร่วมมือในการทำงาน

ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาคือ จำนวนของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการ ยังไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชา

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาคือ ครูไม่ได้รับความสะดวก ในเรื่องการเดินทาง และค่าใช้จ่าย ในการนำนักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ และขาดการประสานงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน กับแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น

ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาคือ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ขาดการวัดและประเมินผลแบบบูรณาการ ครูส่วนใหญ่มักจะวัดและประเมินผลโดยให้ทำแบบทดสอบ เกณฑ์และสัดส่วนคะแนน ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ภาระงาน และการทดสอบ ของฝ่ายวิชาการไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่าครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยเปรียบเทียบจาก วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี จำแนกตามตัวแปร วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา และแก้ไขในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ เป็นครูที่ทำการสอนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี จำนวน 71 คน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษา และครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
3. ครูที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 71 คน แบบสอบถามจำนวน 71 ฉบับ ซึ่งได้รับคืนมาจำนวน 71 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน รวม 46 ข้อ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ นำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 10.0 โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ตอนที่ 2 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ของครู ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ได้ใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปัญหปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครู ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ระหว่างกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม โดยทดสอบค่าที่ (t – test) และระหว่างกลุ่มเป้าหมายมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

4. วิเคราะห์ตอนที่ 3 นำแบบสอบถามปลายเปิด มาวิเคราะห์ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1. ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คือ โรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูกำหนดเนื้อหา

ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางมากกว่าหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ครูนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพท้องถิ่นและชุมชนมาสอดแทรกในรายวิชาที่สอนน้อย ครูมีภาระงานอื่นของโรงเรียนที่นอกเหนือจากงานสอนทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย ครูสอนหลายรายวิชาและมีชั่วโมงสอนมากเกินไปเกินมาตรฐานที่กำหนด ครูมีโอกาสนในการเข้าอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอนน้อยเกินไป ครูได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนน้อย และครูมีเวลาน้อยสำหรับการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนก่อนการวางแผนจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

ข้อที่ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย คือ ครูยังมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ครูมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนขาดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ครูขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน และครูได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาที่ไม่มี ความถนัดและไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คือ สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เชิญผู้มีความรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป ครูไม่ได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่ ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อยเกินไป ครูยังไม่สามารถคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเป็นรายบุคคล และครูขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน ตามลำดับ

ข้อที่ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย คือ ครูขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและให้ความร่วมมือ ครูยังมีประสบการณ์ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ให้กับผู้เรียน ครูมีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายได้ ตามลำดับ

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก คือ ไม่มีห้องผลิตสื่อและเก็บสื่อการสอน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้สื่อ สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักเรียน และห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนไม่มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ตามลำดับ

ข้อที่ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คือ แหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นชุมชน ยังมีไม่มากพอ ห้องสมุดของโรงเรียนยังขาดแคลนตำราเรียน คู่มือครู และหนังสือประกอบการเรียน สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย สื่อการสอนขาดการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพการใช้งานตลอดเวลา สื่อการสอนที่มีอยู่ล้าสมัย ครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และครูไม่สามารถจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้ตามลำดับ

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับปานกลาง คือครูยังมีความสามารถไม่เพียงพอในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเป็นมาตรฐานได้ ครูได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงน้อยเกินไป ครูไม่ได้นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้งไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป ครูมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ครูมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูขาดความรู้ ความชำนาญ ในการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และครูไม่สามารถวัดและประเมินผลพร้อมกับการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อที่ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย คือ ครูมีความชำนาญ และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ทั้งหมด ครูมีความรู้และความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

และครูมีความชำนาญและประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้ทั้งหมด ตามลำดับ

2. จากผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีวุฒิทางการศึกษากับที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยที่ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษามีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ส่วนปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และ 5 -10 ปี มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านครูผู้สอนมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.3 ครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ

3. การรวบรวมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ในด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า

3.1 ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหา นักเรียนมีพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากเป็นนักเรียนมาจากที่ต่างๆ กัน ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถเตรียมการสอนที่เหมาะสมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ครูขาดความชำนาญ และมีความสามารถไม่เพียงพอ ที่จะทำให้นักเรียนบางคน ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน และเอาใจใส่ในเรื่องของการเรียนได้ และครูขาดความสามัคคีและขาดความร่วมมือในการทำงาน

3.2 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาคือ จำนวนของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการ ยังไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชา

3.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาคือ ครูไม่ได้รับความสะดวก ในเรื่องการเดินทาง และค่าใช้จ่าย ในการนำนักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ และขาดการประสานงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน กับแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น

3.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาคือ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ขาดการวัดและประเมินผลแบบบูรณาการ ครูส่วนใหญ่มักจะวัดและประเมินผลโดยให้ทำแบบทดสอบ เกณฑ์และสัดส่วนคะแนน ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ภาระงาน และการทดสอบ ของฝ่ายวิชาการไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

การอภิปรายผล

จากการศึกษา ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ทั้ง 4 ด้านคือด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น ครูจะต้องมีความตระหนักและมีเจตคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความตระหนักและเจตคติที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในเรื่องของความเข้าใจหลักสูตร กระบวนการจัดทำหลักสูตรและหลักการบูรณาการหลักสูตร มีทักษะในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จัก คิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น ครูผู้สอนจะต้องได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีจิตวิทยาในการสอน ความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และตามสภาพจริง ดังที่ กิบสัน (Gibson.

1976 : 14 – 16) กล่าวว่า ครูจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้ในเชิงจิตวิทยาการเรียนการสอน มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ มีการวัดผลการเรียน มีความสามารถในการปรับความคิดใหม่ ๆ ทางการสอน นำและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะของชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชณี โปไฟฟ้า (2546 : 52 – 58) พบว่า ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคกลาง ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจิตร์ กลิ่นน้อย (2546 : 69 – 74) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสน่ห์ วิบูลรังสรรค์ (2546 : 37 – 40) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามทัศนะของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านครู ด้านสื่อการสอนและอาคารสถานที่ และด้านการบริหารหลักสูตร มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการสอนและอาคารสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านครู และด้านการบริหารหลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูที่มีวุฒิทางการศึกษากับไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา มากกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ครูที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาเฉพาะด้านครูผู้สอนเท่านั้น ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี และ 5 -10 ปี มีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี และครูที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูต้องเป็นผู้ที่ถ่ายทอดที่ดี ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม มีจิตวิทยาในการเรียนการสอน กระตุ้น สนับสนุนและเป็นแรงเสริม เป็นจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและมีความต้องการในการเรียน ซึ่งทิศนา ขวมนิ (อ้างถึง รุ่ง แก้วแดง. 2545: 148) ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูยุคใหม่ไว้ว่า ครูควรให้การเรียนการสอนเป็นสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเอาใจใส่

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งครูจะต้องทำตัวเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนด้วย และได้กล่าวว่าครูจะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (Facilitator) ผู้ให้คำแนะนำและเสริมพลังแก่นักเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนอรุณประดิษฐ เพชรบุรี มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีการเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอนก่อน โดยการจัดประชุม สัมมนา อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูทุกคน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2. โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการจัดหา จัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย จัดหาสถานที่และห้องปฏิบัติการ จัดหาหนังสือ ตำราเรียนเข้าห้องสมุด ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

3. โรงเรียนควรมีการประสานงาน ร่วมมือกับชุมชน เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น

4. โรงเรียนควรมีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และแนวทางที่ชัดเจน ให้แก่ครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เฉพาะเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม ซึ่งอาจได้ผลสรุปที่ไม่ครอบคลุมสภาพปัญหาทั้งหมด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรใช้เครื่องมือประเภทอื่นที่นอกเหนือจากแบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสังเกต

2. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของครู จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่นำไปสู่การปรับปรุงงานได้อย่างจริงจัง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2541). คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กองวิจัยการศึกษา. (2546). รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2546). รายงานการติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปี 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรรยา ชูลาภ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- จรรยาพร ระบุทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: บริษัทกราฟฟิค.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). คู่มือการเขียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ทิตนา แซมณี. (2545). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล; ปราณี สังขะตะวรรณ; และ ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. (2545). ชุดอบรมครูประมวลสาระหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ราชภัฏพระนคร.
- รัชณี โปฟ้า. (2546). ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคกลาง. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุมิตร คุณากร. (2523). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- เสนห์ วิบูลรังสรรค์. (2546). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตาม ทัศนะของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไสว พักขาว. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โครงการตำราวิชาการ เณริมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ. เอกสารประกอบการเรียน.
- _____. (2544). หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- สำลี รักฤทธิ์; ปราณี วรรณปะเก; สนั่น แสงโทโพธิ์; พิกุล พรรณศิลป์; และ อภิลิทธิ์ กิจเจริญศิลป์. (2544). เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- _____. (2544). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สำรวย สีเสนาะ. (2544). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. บทคัดย่อ.
- สมจิตร กลิ่นน้อย. (2546). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนงค์ พรหมเมตตา. (2542). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. บทคัดย่อ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). หลักสูตรท้องถิ่นยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- อรรถัย มูลคำ; และ สุวิทย์ มูลคำ. (2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อรรถัย มูลคำ; สุวิทย์ มูลคำ; นุญล คชฤทธิ์; และ นพดล เจนอักษร. (2542). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

เอกรินทร์ ลิ้มมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิต.

Bobbit, Franklin. (1918). *The Curriculum*. Boston : Houghton Mifflin.

Gibson, J.T. (1967). *Psychology of the Classroom Englewood Cliffe*. New Tersey : Prentice Hall, Inc.

Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw Hill.

Taba, Hilda. (1967). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace & Jovanovich, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. วุฒทางการศึกษา
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านครูผู้สอน
2. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ครูผู้สอน ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวเพิ่มเติมกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริง

1. วุฒิทางการศึกษา

- () มีวุฒิทางการศึกษา
- () ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

2. ประสบการณ์ในการสอน

- () น้อยกว่า 5 ปี
- () 5 – 10 ปี
- () มากกว่า 10 ปี

3. การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

- () ไม่เคยได้รับการอบรม
- () ได้รับการอบรม 1 – 2 ครั้ง
- () ได้รับการอบรมมากกว่า 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา
ของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับปัญหาของแต่ละข้อคำถาม

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ปัญหาด้านครูผู้สอน					
1	ข้าพเจ้ายังมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน					
2	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน					
3	ข้าพเจ้ามีเวลาน้อยสำหรับการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนก่อนวางแผนจัดการเรียนรู้					
4	ข้าพเจ้าขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน					
5	ข้าพเจ้ากำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางมากกว่าหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน					
6	ข้าพเจ้านำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพท้องถิ่นและชุมชน มาสอดแทรกในรายวิชาที่สอนได้น้อย					
7	ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนน้อย					
8	ข้าพเจ้ามีโอกาสนในการเข้ารับการอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอนน้อยเกินไป					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	ข้าพเจ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
10	ข้าพเจ้าสอนหลายรายวิชา และมีชั่วโมงสอนมาก เกินมาตรฐานที่กำหนด ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย					
11	ข้าพเจ้ามีภาระงานอื่นของโรงเรียนที่นอกเหนือจากงานสอนมาก ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย					
12	ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาที่ไม่มีความถนัด และไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ					
13	โรงเรียนขาดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และไม่ต่อเนื่อง					
14	โรงเรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน						
15	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
16	ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
17	ข้าพเจ้ายังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายได้					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	ข้าพเจ้ายังมีประสบการณ์ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ให้กับผู้เรียน					
19	ข้าพเจ้าขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน					
20	ข้าพเจ้ายังไม่สามารถคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
21	ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและให้ความร่วมมือ					
22	ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเป็นรายบุคคล					
23	การเชิญผู้มีความรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป					
24	ข้าพเจ้าใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นชุมชนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเกินไป					
25	สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง					
26	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่					
27	ปัญหาด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุดของโรงเรียนยังขาดแคลน ตำราเรียน คู่มือครู และหนังสือประกอบการเรียนการสอน					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
28	ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้					
29	ข้าพเจ้ายังขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
30	สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน					
31	สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย					
32	สื่อการสอนที่มีอยู่ล้าสมัย					
33	สื่อการสอนขาดการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา					
34	ไม่มีห้องผลิตสื่อและเก็บสื่อการสอน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้สื่อ					
35	ห้องปฏิบัติการทางการเรียนการสอนไม่มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
36	แหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นชุมชนในโรงเรียนยังมีไม่มากพอ					
37	ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล					
	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
	ข้าพเจ้าได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงน้อยเกินไป					
	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
	ข้าพเจ้าไม่สามารถวัดและประเมินผลพร้อมกับการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
41	ข้าพเจ้าขาดความรู้ ความชำนาญในการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน					
42	ข้าพเจ้ามีความชำนาญ และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้ทั้งหมด					
43	ข้าพเจ้ามีความชำนาญ และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ทั้งหมด					
44	ข้าพเจ้ามีความรู้และความชำนาญไม่เพียงพอในการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
45	ข้าพเจ้ายังไม่ได้นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้งไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป					
46	ข้าพเจ้ายังมีความสามารถไม่เพียงพอในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเป็นมาตรฐานได้					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

1. ปัญหาด้านครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย	อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
4. อาจารย์แมนไทย เชื่อมชิต	ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. อาจารย์กิตติมา แยมนิล	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญระดับ 9
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต1
จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวมารินทร์ จำราช
เกิดวันที่	7 พฤศจิกายน 2512
สถานที่เกิด	อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ที่อยู่ปัจจุบัน	อาจารย์โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี 191 หมู่ 9 ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 76130
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ เพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2535	กศ.บ. (การศึกษามัธยมศึกษา) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2549	กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต) วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ